

Offentliggjort d. 30. maj 2015

Befordringsfradrag for invalide og kronisk syge ©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Der har i mange år været fastsat regler om skattemæssigt fradrag for udgifter til befordring mellem hjem og arbejdsplads. Normalt kan kun opnås fradrag for den del af befordringen pr. arbejdsdag, der overstiger 24 km. Men for invalide og kronisk syge gælder der særlige og lempelige regler.

Udgifter til befordring mellem hjem og arbejde er skattemæssigt en *privat udgift* - helt på linie med udgifter til bolig, ferie, mad etc. Der er derfor som udgangspunkt ikke skattemæssig fradragsret for befordringsudgifter. Nogle skatterådgivere har i spøg udtrykt det således, at dette skyldes, at hjemmet ligger langt fra arbejdet – og ikke at arbejdet ligger langt fra hjemmet.

For at sikre mobiliteten i arbejdsstyrken har der dog i mange år været fastsat særlige lovregler om befordringsfradrag for forskellige kategorier af skatteydere.

Lang daglig transport

Alle skatteydere kan opnå befordringsfradrag, hvis skatteyderens samlede, daglige transport mellem hjem og arbejdsplads overstiger 24 km. Fradrag kan opnås for den del af transportvejen, der overstiger 24 km. pr. dag.

Fradraget beregnes på grundlag af den normale transportvej ved bilkørsel mellem skatteyderens sædvanlige bopæl og arbejdspladsen. Det er uden betydning, hvordan befordringen rent faktisk foretages, dvs. om befordringen sker i egen bil, ved offentlig transport, på cykel eller for den sags skyld til fods. Det er således uden betydning for adgangen til fradrag, om skatteyderen rent faktisk har afholdt udgifter til befordring.

Offentliggjort d. 30. maj 2015

Udgør befordringen pr. arbejdsdag til og med 120 km., beregnes fradraget som udgangspunkt med en kilometertakst, som Skatterådet for 2015 har fastsat til 2,05 kr. pr. km. For kørsel ud over 120 km. er taksten det halve, nemlig 1,03 kr. pr. km.

Der gælder særlige regler om forhøjet fradrag for personer med bopæl i visse udkantskommuner samt for personer med lav indkomst.

Befordringsfradrag er et såkaldt ”*ligningsmæssigt*” fradrag. Det betyder, at skatteværdien af fradraget i 2015 er på knap 30 pct.

Er der tale om personer, der er invalide eller kronisk syge, gælder der mere fordelagtige regler. Disse regler er omtalt nedenfor.

Særregler for invalide og kronisk syge

Særreglerne for invalide og kronisk syge indebærer, at de pågældende personer typisk kan fradrage et større beløb end det beløb, der kan fradrages efter hovedreglen om befordringsfradrag på grund af lang afstand til arbejdspladsen.

Flere betingelser skal være opfyldt for at kunne anvende særreglerne.

Invaliditet og kronisk sygdom

Særreglerne gælder efter loven for personer, der ”*som følge af varigt nedsat funktions- evne eller kronisk sygdom har særlige udgifter til befordring mellem hjem og arbejds- plads.*” En kronisk sygdom er en uhelbredelig eller meget langvarig sygdom.

For at anvende særreglerne skal der være tale om invaliditet eller en kronisk sygdom af en sådan karakter, at det er nødvendigt med en særlig og dyrere transportform end normalt for at sikre indkomsterhvervelsen. Typisk er der tale om, at offentlig transport som følge af sygdommen eller invaliditeten ikke har været en mulighed, og at de pågældende skatteydere derfor har kørt i egen bil.

Offentliggjort d. 30. maj 2015

Fra praksis kan bl.a. nævnes en sag fra 1964, hvor en skatteyder var meget dårligt gående som følge af åreknuder og en diskusprolaps, som han var blevet opereret flere gange for. Efter Landsskatterettens opfattelse var skatteyderen på denne baggrund berettiget til fradrag for merudgifter til transport på grund af kronisk sygdom og delvis invaliditet.

Ligeledes kan nævnes en sag fra 1992 om en sygehjælper, der var diabetiker og derfor skulle passe spise- og hviletider meget nøje. Hun havde af denne grund anvendt egen bil ved transport til sit arbejde som dagvagt på 3 forskellige sygehuse. Landsskatteretten anerkendte på denne baggrund, at sygehjælperen af helbredshensyn havde været nødsaget til at benytte egen bil.

Senest har Landsskatteretten ved en afgørelse fra april 2015 anerkendt fradrag efter særreglerne for en skatteyder, der led af forstørret hjerte samt kronisk forhøjet blodtryk, der steg yderligere ved stress og pres. En af bivirkningerne ved sygdommen var en invaliderende træthed, der medførte, at skatteyderen hurtigt blev træt op ad dagen med koncentrationsbesvær og forøgelse af blodtrykket til følge. Hun arbejdede 17 timer om ugen fordelt på 4 dage. Ved brug af egen bil var rejsetiden mellem hjem og arbejde 40 min, medens rejsetiden ved brug af offentlig transport efter rejseplanen.dk var 1½-2 timer. I en lægeerklæring oplyste skatteyderens egen læge, at skatteyderen ikke ville kunne varetage de 4,15 daglige arbejdstimer, hvis hun skulle anvende offentlig transport, da skatteyderens funktionsevne var væsentligt nedsat.

Også *psykiske sygdomme* vil kunne begrunde befodringsfradrag efter reglerne for invalide og kronisk syge. Landsskatteretten godkendte således i en sag fra 1965, at agorafobi (pladsangst) var en sygdom, der medførte særligt fradrag for ekstra befodringsudgifter. Skatteyderen fik herefter fradrag for udgifter til daglig befodrning med taxa til og fra arbejde.

Nødvendighedskravet

Som allerede berørt, er det en betingelse for befodringsfradrag efter særreglerne for invalide og kronisk syge, at skatteyderen kan bevise, at skatteyderen *som følge af* invali-

Offentliggjort d. 30. maj 2015

diteten eller den kroniske sygdom har haft særlige udgifter til befordring mellem hjem og arbejdsplads.

Der skal med andre ord være tale om, at det var nødvendigt at afholde udgifterne for at sikre indkomsterhvervelsen.

Denne betingelse var eksempelvis *ikke* opfyldt i en sag fra 2005 om en skatteyder, der led af hjertekramper.

Skattevæsenet var i denne sag enig i, at skatteyderen led af en kronisk sygdom. Det var herefter afgørende for sagens udfald, om skatteyderens særlige udgifter til transport var blevet afholdt *som følge af* sygdommen – eller som følge af *andre forhold*, der var uvedkommende for befordringsfradraget. Vurderingen af dette spørgsmål skal efter praksis foretages på grundlag af samtlige sagens oplysninger, hvor en lægefaglig vurdering tillægges særlig betydning.

I forbindelse med sagens behandling ved landsretten havde skatteyderens egen læge afgivet forklaring. Lægen forklarede her bl.a., at hun havde støttet skatteyderens beslutning om at køre i egen bil, men hun havde ikke decideret anbefalet transport i egen bil. Videre forklarede lægen, at det i sig selv ville være mere stressende for skatteyderen at tage med bus, men det var især tidsfaktoren, som lægen tillagde betydning ved afgivelsen af erklæringerne, fordi skatteyderen ved at tage bilen fik overskud til at ”være noget” i hjemmet. Adspurgt vidste lægen ikke, om skatteyderen ville have kunnet gennemføre at arbejde, hvis hun skulle have taget bussen. Lægen ville således ikke udelukke, at skatteyderen kunne have taget bussen, men det ville efter lægens opfattelse have haft ”omkostninger for skatteyderen privatliv.”

På denne baggrund konkluderede landsretten, at skatteyderen ikke havde bevist, at det havde været nødvendigt for skatteyderen at køre i egen bil for at bevare sit job. Landsretten lagde herved vægt navnlig vægt på lægens forklaring og de erklæringer, som hun havde afgivet i forbindelse med skattesagen, hvorefter det ikke efter en lægelig vurdering var nødvendigt, at skatteyderen kørte i egen bil, men *blot en hensigtsmæssig disposition* af hensyn til skatteyderens privatliv.

Offentliggjort d. 30. maj 2015

Nødvendighedskravet var også fremme i den ovenfor omtalte sag fra april 2015 om en skatteyder, der led af forstørret hjerte samt kronisk forhøjet blodtryk, der steg yderligere ved stress og pres.

Skat havde her afvist fradrag efter særreglerne med den begrundelse, at Skat - uanset skatteyderens kroniske sygdom – anså det for sandsynligt, at skatteyderen som følge af tidsforbruget til offentlig befordring mellem hjem og arbejdsplads ville have anvendt egen bil til befordring. Efter Skats opfattelse havde skatteyderen derfor ikke haft merudgifter til transport på grund af den kroniske sygdom.

Men Landsskatteretten tilsidesatte Skats vurdering med henvisning til en erklæring fra skatteyderens egen læge, hvorefter skatteyderen ikke kunne varetage sit arbejde, hvis hun skulle benytte offentlig transport. Efter Landsskatterettens opfattelse havde skatteyderen således haft ”*merudgifter til befordringen som følge af sygdommen*”.

Landsskatteretten præciserede i denne sammenhæng, at det er uden betydning, at skatteyderen ikke har haft merudgifter i forhold til den øvrige lokalbefolkning.

Eller med andre ord: Bor der eksempelvis 100 lønmodtagere i en landsby i et udkantsområde med offentlig transport hver 3. time, og har 99 valgt at køre i egen bil på arbejde for at spare tid, medens lønmodtager nr. 100 som følge af sin kroniske sygdom er nødt til at anvende egen bil for overhovedet at kunne passe sit arbejde, vil denne sidste lønmodtager have fradrag efter særreglerne for invalide og kronisk syge.

Frdragets størrelse

Efter særreglerne kan den invalide eller kronisk syge skatteyder fradrage ”*normal befordringsudgift*” i det omfang udgiften overstiger 2.000 kr. Normal befordringsudgift opgøres, hvor offentlig befordring kan anvendes, som udgiften til billigste offentlige befordringsmiddel og ellers som udgiften ved brug af eget befordringsmiddel efter samme kilometertakster, som kilometertaksterne for befordringsfradrag ved lang afstand, dvs. 2,05 kr. pr. km for befordring til og med 120 km og for kørsel ud over 120 km. 1,03 kr. pr. km.

Offentliggjort d. 30. maj 2015

Endvidere kan den invalide og kronisk syge fradrage den del af den *faktiske befordringsudgift*, der overstiger normal befordringsudgift i det pågældende tilfælde. De faktiske udgifter opgøres enten efter kørselsregnskab eller – hvis der ikke foreligger dokumentation for de faktisk afholdte udgifter – efter Skatterådets satser for erhvervsmæssig kørsel i egen bil, dvs. 3,70 kr./km (2015) ved kørsel til og med 20.000 km årligt og 2,05 kr./km (2015) ved kørsel ud over 20.000 km årligt.

I Skattevæsenets egen vejledning er medtaget nedenstående **eksempel** på opgørelse af befordringsfradraget.

I eksemplet forudsættes, at skatteyderen kører i alt 6.000 km mellem hjem og arbejdsplads i løbet af et år, at de faktiske udgifter udgør 22.200 kr. (6.000 km x 3,70 kr.), og at offentlig transport ikke er anvendelig.

Fradraget opgøres under disse forudsætninger som følger:

Normal befordringsudgift (6.000 km x 2,05 kr.)	<u>12.300 kr.</u>
Fradrag for den del, der overstiger bundfradrag (12.300 kr. - 2.000 kr.)	10.300 kr.
Fradrag for faktiske udgifter ud over normal befordringsudgift (22.200 kr. - 12.300 kr.)	<u>9.900 kr.</u>
Fradrag i alt (10.300 kr.+ 9.900 kr.)	<u>20.200 kr.</u>

Bundfradraget skal ikke anvendes, hvis:

- Offentlig transport kan anvendes, og udgiften hertil overstiger ikke 2.000 kr., (i denne situation udgør bundfradraget udgiften til billigste offentlige transportmiddel).
- Offentlig transport ikke kan anvendes, og den årlige kørsel er meget begrænset (udgiften hertil beregnet efter de lave satser befordring ved lang afstand overstiger ikke 2.000 kr.).

Offentliggjort d. 30. maj 2015

Det kan tilføjes, at Landsskatteretten i en sag fra 1969 anerkendte fradragsret for udgifter til 2 daglige dobbeltture i forbindelse med, at en mand kørte sin hustru til og fra arbejde. I den pågældende sag var hustruen på grund af invaliditet ude af stand til at komme på arbejde, med mindre manden kørte hende på arbejde i parrets invalidevogn, og hustruen var på grund af sin invaliditet selv afskåret fra at få kørekort.

— o —